

NOTAT

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Kemikalier
J.nr.
Ref. lafoc
Den 24. juni 2013

Notat om vanskeligheder for industrien ved at erstatte ftalaterne DEHP, BBP, DIBP og DBP i deres produkter, og hvor langt forskning og industri er med at finde alternativer.

Brancheforeningerne har oplyst, at mange store producenter arbejder på at substituere de fire ftalater i deres produktion primo 2015, men at der er forsinkelse i leverandørkæden mellem produktion og frem til, at varerne rent faktisk er i butikkerne. Det kan være nødvendigt, at tage kontakt til en eller mange leverandører (og underleverandører), for at sikre, at ingen dele indeholder de fire ftalater i over 0,1 % af de homogene enkeltdele. Og i de dele, hvor der skal ske ændring af ftalatindholdet, kan det være nødvendigt at teste alternativer, hvorefter der evt. skal ske en omlægning af design og produktionen af hele produktet eller delkomponenten.

I relation til det danske forbud er det en særlig problemstilling, at det danske marked er så begrænset, at det kun i meget få tilfælde vil have indflydelse på om en udenlandsk producent ønsker at omstille sin produktion. Dette gør sig især gældende for mere komplekse produkter, der består af mange delkomponenter (som igen kan bestå af andre delkomponenter), det kunne f.eks. være elektriske og elektroniske produkter. Det er mere enkelt at påvirke situationen for produktionen af fx badebolde og voksduge, som ikke består af flere komponenter. For varer, sammensat af mange dele, er danske detailkæder i mange tilfælde ikke klar over, hvor der anvendes ftalater, og hvilke ftalater der er tale om, og dermed hvilke krav, de kan stille krav til leverandørerne.

I forbindelse med udarbejdelsen af det danske forslag til forbud mod de fire ftalater i EU, er anvendelsen og muligheden for at erstatte de fire ftalater blevet undersøgt. Disse undersøgelser viser, at der er en række stoffer, som kan erstatte de fire ftalater, ligesom der findes alternative plastmaterialer, som i mange tilfælde kan erstatte PVC. Ofte er alternativerne dog dyrere, og selve omstillingen kan være forbundet med omkostninger, især hvis slutproduktet skal leve op til særlige tekniske, måske lovbestemte krav.

COWI kortlagde i forbindelse med udarbejdelsen af det danske forslag til et EU forbud anvendte alternativer inden for forskellige anvendelsesområder, fx kabler og gulvbelægning. Kortlægningen konkluderede, at der var alternativer til rådighed for alle de undersøgte områder. Den inddrog dog ikke områder, som var omfattet af særlig EU regulering, fx medicinsk udstyr, og tog forbehold for, at konklusionen var baseret på oplysninger fra danske og internationale producenter, som ikke nødvendigvis var repræsentative.

I forbindelse med høringen af det danske forslag til forbud i EU, blev der imidlertid heller ikke identificeret områder, hvor substitution ikke var mulig, men det blev påpeget, at det f.eks. inden for flyindustrien kunne være behov for en længere overgangsperiode. Miljøstyrelsen har altså ikke i forbindelse med forarbejdet til hverken den danske bekendtgørelse eller EU forslaget identificeret områder, hvor det ikke er teknisk muligt at erstatte de fire ftalater. Dette understøttes af, at der allerede i vid udstrækning er sket en substitution, således at de fire ftalater i dag kun tegner sig for 10 % af blødgørere i PVC

produceret i EU. En tilsvarende substitution er ikke sket i Asien, hvor DEHP tegner sig for ca. 60 % af forbruget. Dette er specielt relevant, idet en meget stor del af produkter og delkomponenter på det europæiske marked stammer fra Asien.

Der vil ofte være større problemer med at identificere konkrete egnede alternativer, hvis alle ftalater, og ikke kun de fire særligt problematiske, ønskes erstattet.

En anden særlig problemstilling er, at der ikke kan bruges indsamlet blødt PVC-affald til produktion af nye varer af PVC, når varer med de fire ftalater ikke må markedsføres.